

Detaljplan för Långflons gränshandel
(Aspberget 1:133, 1:164, 1:165, 1:166, 1:181, 1:184, 1:201 och 1:232
samt delar av Aspberget 1:96, 1:127 och 1:179)

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

- Program
- Samrådsredogörelse 1 (efter programsamråd)
- Behovsbedömning
- Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)
- Grundkarta (separat kartblad)
- Fastighetsförteckning
- Plankarta med bestämmelser (separat kartblad)
- **Planbeskrivning**
- Genomförandebeskrivning
- Samrådsredogörelse 2 (efter plansamråd)
- Utlåtande (efter utställning)

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Planen skall möjliggöra en utveckling av Långflons gränshandel.

Idag är handelsområdet vid Långflon koncentrerat till ett smalt strandområde mellan riksväg 62 och Höljessjön. Möjligheterna att på denna plats utveckla handelsverksamheten är mycket begränsad.

Syftet med planläggningen är att tillskapa en handelsyta med tillhörande infrastruktur väster om riksväg 62 för att möjliggöra en utveckling av Långflons gränshandel.

Planområdet ligger i direkt anslutning till riksgränsen mot Norge.

Planen upprättas med normalt planförfarande.

AVVÄGNING ENLIGT MILJÖBALKEN

Markens lämplighet

Enligt miljöbalkens 3 kap. 1 § skall mark- och vattenområden användas, för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt godushållning.

Närheten till Norge och den växande gränshandeln har gjort att befintliga handelsytor vid Långflon blivit för små. Möjligheten att utöka befintlig etablering är nödvändig för att gränshandeln i området skall kunna utvecklas.

Etableringen är av allmänt intresse och bedöms vara förenlig med intentionerna i 3 kap. 1 §.

Värdefulla områden

Enligt miljöbalkens 3 kap. 2-5 §§ skall stora opåverkade områden, ekologiskt känsliga områden, åker och skog av nationell betydelse samt fiskevatten skyddas mot påtaglig skada.

Områden med värden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras natur- eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall, enligt miljöbalkens 3 kap. 6 §, så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan medföra påtaglig skada. Behovet av grönområden i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.

Föreslagen planering tar inte något sådant område som avses i 3 kap. 2-5 §§ i anspråk.

Planen tar inte heller i anspråk några sådana kärnområden för natur- och kulturvärden som avses i 3 kap. 6 §, däremot påverkas ett sumpskogsparti som bedömts ha vissa naturvärden. Sumpskogen är dock redan avverkad och bedöms inte kunna återskapas.

Riksintressen

Enligt miljöbalkens 3 kap 5-8 §§ och 4 kap. kan områden av särskild betydelse i ett nationellt perspektiv klassas som riksintresse. Riksintresseområden skall skyddas mot åtgärder som kan innebära påtaglig skada. Staten kan ingripa mot exploateringsföretag eller andra ingrepp som hotar riksintressena.

Planområdet ligger inom ett geografiskt avgränsat område som är förklarat som riksintresse enligt 4 kap. 2 § miljöbalken med hänsyn till turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen. Det utgör en del av *området utmed övre delen av Klarälven inom Torsby kommun*. I miljöbalken anges vidare att bestämmelserna bl.a. inte utgör hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet.

Planområdet kommer att ta i anspråk ett ca tio hektar stort markområde varav den största delen utgörs av ett nyligen avverkat skogsområde. Inom området finns viss verksamhet som är riktad direkt till det rörliga friluftslivet, bl.a. övernattningsmöjligheter, fiske och bad. I samband med plangenomförandet kommer dessa delar att vidareutvecklas.

Intrånget i riksintresset kan alltså sägas vara dels direkt med ianspråktagande av skogsmark men också indirekt genom en viss ökning av trafiken och därmed något högre bullernivåer i området. Det blir också ett visuellt intrång i och med att anläggningen kommer att placeras på en höjd och bli synlig i landskapet, bl.a. från riksvägen.

Viss påverkan på riksintresset kommer alltså att ske. Exploateringen bedöms dock inte väsentligt komma att påverka det rörliga friluftslivets möjligheter att nyttja området. Exploateringen sker vidare i anslutning till det redan befintliga handelsområdet varför ingen fragmentisering av riksintresseområdet kommer att ske.

Eftersom riksintresset inte skall utgöra hinder för utvecklingen av det lokala näringslivet bör intrånget kunna accepteras eftersom det sker samtidigt som möjligheterna till friluftsliv i anslutning till Höljessjön utvecklas.

Planområdet ligger inom Klarälvens avrinningsområde. Såväl delar av Klarälven som Vänern är av riksintresse och skulle indirekt kunna påverkas. Det är framförallt hanteringen av spill- och dagvatten från verksamheterna inom planområdet som skulle kunna påverka vattenkvaliteten i Klarälven.

Såväl spill- som dagvatten kommer dock att omhändertas på ett betryggande sätt. Spillvattnet kommer att anslutas till ett reningsverk och ledas via en fördröjningsdamm innan det når Höljessjön. Även dagvattnet från hårdgjorda ytor kommer att renas innan det via fördröjningsdammen når sjön. Förhållandena kommer att förbättras jämfört med dagens situation.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel som regleras med stöd av 5 kap. miljöbalken. Idag finns miljö kvalitetsnormer (MKN) för utomhusluft vad gäller partiklar (PM 10), kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, bly, bensen, kolmonoxid och ozon, för olika föreningar i fisk- och musselvatten, omgivningsbuller samt för vattenförvaltningen.

utomhusluft

När det gäller luftföroreningar brukar det vara minst skillnad mellan normer och uppmätta halter för partiklar, bensen och kvävedioxid. Dimensionerande är oftast normerna för partiklar och bensen och i andra hand för kvävedioxid.

Det har gjorts mätningar i Torsby centrum under perioden november 2004 till och med maj 2005.

När det gäller partiklar (PM10) överskreds inte MKN däremot den s.k. övre utvärderingströskeln, vilket enligt förordningen innebär att fortsatta mätkrav föreligger. Övriga mätvärden ligger under gällande MKN.

Trafikmängden har stor betydelse för luftkvaliteten och är den enskilda faktor som är lättast att påverka.

Genomförandet av planen innebär att trafikbelastningen inom området kommer att öka. Trafikökningen beräknas bli ca 1 500 – 2 000 fordon per årsmedeldygn vid fullt utbyggd anläggning. Bedömningen görs dock att det inte finns någon risk för att gällande miljö kvalitetsnormer skall komma att överskridas. Bakgrundsnivåerna, till skillnad från centrala Torsby, torde här vara mycket låga. Vidare kommer även den pågående förändring av drivmedelsanvändningen till mer hållbara alternativ på sikt att ge en reduktion av utsläppen.

Planen bedöms inte innebära några andra förändringar som kan medföra ökade utsläpp till luft.

fisk- och musselvatten

Planområdet ligger inom Klarälvens avrinningsområde. Miljökvalitetsnormerna för fisk- och musselvatten är tillämpliga i det aktuella fallet då såväl Klarälven som Vänern ingår i Naturvårdsverkets förteckning över fiskvatten som skall skyddas.

Klarälven och Vänern klassas som laxfiskvatten och då avser miljökvalitetsnormerna parametrarna temperatur, upplöst syre, pH-värde, uppslammade fasta substanser, syreförbrukning, nitriter, fenolföreningar, mineraloljebaserade kolväten, ammoniak, ammonium, restklor, zink och upplöst koppar.

Det är framförallt hanteringen av spill- och dagvatten som skulle kunna innebära en risk.

Spill- och dagvatten kommer att omhändertas på ett betryggande sätt och renas innan det når recipienten Höljessjön. Ett plangenomförande bedöms därför inte medföra någon risk för att gällande miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten skall komma att överskridas.

omgivningsbuller

Miljökvalitetsnormerna för omgivningsbuller, så som de idag är formulerade, gäller egentligen bara skyldigheten att kartlägga och upprätta åtgärdsprogram för kommuner med fler än 100 000 invånare.

Det har dock i samband med planläggningen gjorts trafikbullerberäkningar för att klarlägga hur ett genomförande påverkar omgivningen. Riktvärdena vad gäller ekvivalentnivån klaras i samtliga fall på båda sidor om gränsen. Däremot överskrids maximalnivån för några fastigheter på den svenska sidan, se vidare under **Störningar**, buller, *biltrafik*.

vattenförvaltning

Inom ramen för det s.k. vattendirektivet behandlas alla yt- och grundvatten. Inom vattenförvaltningen har en klassning av alla vattens kemiska och ekologiska status gjorts, miljökvalitetsnormer har antagits.

Den kemiska statusen för Höljessjön bedöms vara god med undantag för kvicksilver. När det gäller den ekologiska statusen bedöms sjön vara måttligt påverkad. Höljessjön betecknas dock som kraftigt modifierad eftersom regleringsamplituden är mer än en meter. Kvalitetskraven för att uppnå god kemisk och ekologisk ytvattenstatus är satta till år 2021.

Spill- och dagvatten kommer att omhändertas på ett betryggande sätt och renas innan det når recipienten Höljessjön. Förhållandena kommer att förbättras jämfört med dagens situation. Ett plangenomförande bedöms därför inte komma att försvåra möjligheterna att nå dessa mål.

PLANDATA

Läge

Planområdet ligger i Långflon, i den allra nordligaste delen av Torsby kommun, i direkt anslutning till riksgränsen mot Norge. Närmaste samhälle på den svenska sidan är Höljes och på den norska sidan Lutnes.

Planområdet avgränsas i söder och väster av skogsmark, i norr av riksgränsen mot Norge och i öster av Höljessjön.

Areal

Planområdets areal är ca 10 hektar.

Markägo- förhållanden

Marken inom planområdet ägs av Långflons Handel & Gränskrog AB. Inom området finns även ett antal fastigheter som är i enskild ägo, bl.a. fem bostadsfastigheter.

Långflons Handel & Gränskrog AB är den största markägaren.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktliga planer

I **Översiktsplanen för Torsby kommun**, antagen av kommunfullmäktige den 26 juni 1990, finns det aktuella området inte utpekade som strategiskt i något avseende.

Området kategoriseras istället som glesbygd; mark utanför tätorterna, som i huvudsak består av skogsområden med spridd bebyggelse, jordbruksmark, mossar och sjöar.

För dessa områden finns endast generella rekommendationer för bostadsbebyggelse, där man säger att möjligheterna att ordna kommunal service och miljöförhållningens krav på hur vatten- och avloppsförsörjningen skall ordnas, skall beaktas vid lokalisering av permanentbostäder. Vidare anges att permanent- och fritidshus lämpligen bör lokaliseras i anslutning till befintlig bebyggelse och med beaktande av landskapsbilden. Sammanhållen bebyggelse skall föregås av detaljplan.

Arbetet med en ny översiktsplan pågår. Här kommer det aktuella området att ses som ett *strategiskt utvecklingsområde för gränshandel* och som ett *område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen*, s.k. LIS-område.

Planområdet gränsar till Norge. Angränsande kommun på den norska sidan är Trysil kommune. Trysil har i sin kommunomfattande plan **Kommuneplan 2007-2018** inte pekat ut gränsområdet för något särskilt ändamål.

**Detaljplaner,
områdes-
bestämmelser,
förordnanden
m.m.**

detaljplaner

Det finns ingen detaljplan eller några områdesbestämmelser för området idag.

strandskydd

För Höljessjön råder utökat strandskydd intill ett avstånd av 150 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Mer än halva planområdet ligger inom strandskyddat område.

tillståndsplikt vid vägar	Inom ett avstånd av 12 meter från riksväg 62 får inte, utan länsstyrelsens tillstånd uppföras byggnader, göras tillbyggnader eller utföras andra anläggningar eller vidtas andra sådana åtgärder som kan inverka menligt på trafiksäkerheten.
Program för planområdet	Ett detaljplaneprogram har upprättats och varit ute på samråd under tiden 2008-09-11 till och med 2008-10-30.
	Inkomna synpunkter redovisas i samrådsredogörelse 1.
	Nu föreliggande planförslag överensstämmer till sina huvuddrag med programmet.
	Vidarestudier har dock resulterat i att nyexploateringsområdet getts två körbara förbindelser med riksväg 62 för att på ett bättre sätt kunna hantera de olika trafikslagen med avseende på trafiksäkerhet och tillgänglighet.
Behovsbedömning	Slutsatsen är att den planerade handelsanläggningen bedöms vara av sådant slag att den alltid kan antas innebära sådan betydande miljöpåverkan som avses i 5 kap. 18 § plan- och bygglagen, 6 kap. 11 § miljöbalken eller 4 § i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar att den behöver föregås av en miljöbedömning/miljökonsekvensbeskrivning (MKB).
	En MKB har upprättats av Vectura, daterad 2010-02-05. MKB:n i sin helhet utgör en del av planen men kan också läsas som ett separat dokument.
	Till behovsbedömningen finns bilagor omfattande trafikutredning, bullerutredning, översiktlig PM geoteknik och markradonundersökning samt en VA-utredning.
	Kunskaperna från MKB:n och gjorda undersökningar/utredningar har inarbetats i planförslaget.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Natur mark

Skogsstyrelsen har i sin inventering uppmärksammat ett sumpskogsparti inom området som avvattnas via en mindre bäck. Det bedöms tillgöra klass 3, dvs. ordinär sumpskog med vissa naturvärden.

I samband med den skogsavverkning som skett i området har även sumpskogen avverkats.

topografi

Planområdet utgörs av österslutning ner mot Höljessjön. De högsta nivåerna, på någon höjd i väster, ligger på ca +326,0 meter (RH 70) och de lägsta i öster, i anslutning till Höljessjön, på ca +306,0 meter (RH 70).

Partiet närmast strandlinjen är relativt plant. Hit är befintlig bebyggelse och riksvägen förlagd.

I planområdets södra del finns en mindre sjö som via en vägtrumma står i förbindelse med Höljessjön. Vattenmängden varierar med vattennivån i sjön.

landskapsbild

De speciella geologiska och hydrologiska förhållandena i Klarälvsdalen ger tillsammans med lokalklimatet och markanvändningshistoriken upphov till ett mycket speciellt landskap.

Dalsidorna är granskogsklädda medan dalbotten ännu fram till andra världskriget i det närmaste var helt öppen och uppodlad.

I den norra delen blir dalgången däremot trängre och den uppodlade marken minskar. Vid Långflon, i den allra nordligaste delen av Värmland, möter dalsidorna istället vattnet i den sjö som bildades när Klarälven dämades upp i samband med kraftverksbygget i Höljes 1962.

vegetation Planområdet utgörs till stor del av ett nyligen avverkat skogsområde. Vegetationen utgjordes av blandskog, mestadels gran och tall, men även med inslag av björk.

Undervegetationen utgörs i huvudsak av mossa, ljung och bärris.

geotekniska
förhållanden

Vectura har upprättat en översiktlig PM geoteknik för planområdet, daterad 2010-01-14.

Den visar att jorden i området är blockrik och består i huvudsak, under ett ca 0,2-0,3 meter tjockt vegetationstäckte, av friktionsjord på berg. På delar med våtmark överlagras friktionsjorden av torv.

Friktionsjorden utgörs av silt och grusig sand och närmast berget av siltig morän. I våtmarksområdet består jordlagret, under vegetationsjordlagret, av torv med varierande mäktighet, som mest uppmättes 1,5 meter.

Djup till förmodat berg, block eller sten varierar mellan ca 1,5-2,5 meter under markytan.

Grundvatten uppmättes i provningshål och ligger där ca 0,7 meter under markytan. I våtmarksområdet ligger grundvattenytan i nivå med eller strax under markytan.

markradon

Det har i samband den geotekniska undersökningen även gjorts en markradonundersökning.

Den visar att marken är att klassa som normalradonmark.

Rekommenderat radonskydd för nybyggnad finns formulerat i Statens Planverks **rapport 59:1982**.

stabilitet

Enligt den gjorda geotekniska undersökningen bedöms områdets totalstabilitet vara tillfredsställande.

förorenad
mark

Det finns en bensinstation inom planområdet. Risken är ofta stor att det i anslutning till sådana anläggningar finns markföroreningar i någon omfattning, kopplade till hanteringen av petroleumprodukter.

I övrigt finns inga belägg för att det har bedrivits några andra verksamheter inom området som kunnat medföra markföroreningar.

Den största delen av planområdet utgörs av skogsmark.

höga
vattenstånd

Höljessjön är reglerad och nivåerna varierar kraftigt. De lägsta nivåerna uppträder under servintern och de högsta under sommarhalvåret.

Dämningsgränsen är satt till +304.35 meter (RH 70) och sänkingsgränsen till +270.35 meter (RH 70) dvs. en skillnad på 34 meter.

fornlämningar

Det finns, enligt fornminnesregistret, inga kända fornlämningar inom planområdet.

Strax utanför planområdet i Höljessjön fanns en numera borttagen och överdämd lämning av en boplats och fångstgrop från stenåldern. Området slutundersöktes i samband med dammbygget på 1960-talet.

Verksamheter

inom
planområdet

Inom planområdet bedrivs en livlig gränshandel av framförallt livsmedel och tobak. Här finns också en drivmedelsanläggning och en vägkrog. Man är dessutom systembolagsombud med stor omsättning.

I anslutning till anläggningen finns även vissa övernattningsmöjligheter.

Inom området finns även ett antal bostadshus. Ett är permanent bebott medan övriga fungerar som fritidshus.

Det finns idag ingen tullstation vid gränsövergången.

utom
planområdet

Även på den norska sidan finns en viss gränshandel och något bostadshus.

Närmast söder om planområdet, på den svenska sidan, finns något enstaka bostadshus. Till närmaste samhälle, Höljes, är det ca 28 kilometer.

Norrut från planområdet, på den norska sidan, ligger det lilla samhället Lutnes ca två och en halv kilometer bort.

Planområdet ligger annars i en utpräglad glesbygd där de dominerande verksamheterna får sägas vara skogsbruk och utvinning av vattenkraft.

Bebyggelse

inom
planområdet

Inom planområdet finns idag ett knappt tjugotal byggnader av varierande slag.

Bebyggelsen är helt koncentrerad till området närmast riksvägen. Här finns fem bostadshus med komplementbyggnader samt den bebyggelse som tillhör själva handelsverksamheten.

Bostadsbyggnaderna är uppförda från ca 1930-talet och framåt. De har vitt skilda karaktärer från den enklare sommarstugan till det mer utpräglade bostadshuset.

Bebyggelsen som tillhör själva handelsverksamheten är även den av varierande slag. Verksamheten har utvecklats under en längre tid vilket avspeglar sig i byggnadernas karaktärer.

Huvudbyggnaden utgörs av en träbyggnad i en och två våningar. Fasaderna har gul träpanel och taket på plåtklätt. Till anläggningen hör också flera andra byggnader med varierat utseende.

I anslutning till stranden finns ett äldre timrat båthus.

Inom planområdet finns också två mindre elnätstationer med typiskt utseende.

utom
planområdet

Söder om planområdet, längs riksvägen, finns ytterligare något bostadshus av liknande typ.

Inne på den norska sidan finns några bostadshus och i direkt anslutning till gränsen några mindre affärsbyggnader av enklare typ.

Service
samhällelig

Förskola och skola upp till årskurs nio finns i Sysseleback. Avståndet dit är ca 54 kilometer. Vårdcentral finns i Likenäs, ca 70 kilometer söderut, och sjukhus finns i Torsby, ca 134 kilometer söderut.

Närmaste äldreboende finns i Sysseleback.

Närmaste räddningstjänst i Sverige ligger i Sysseleback. Närmaste brandstyrka finns i Trysil i Norge, avståndet dit är ca 35 kilometer.

Inom närområdet finns ingen direkt samhällsservice utbyggd idag.

kommersiell

Kommersiell service i viss omfattning finns inom planområdet, bl.a. en livsmedelsbutik, en bensinstation, och en vägkrog. I övrigt är det framförallt Torsby, Malung eller Sälen som gäller. Närmaste större ort i Norge är Trysil.

Avståndet till Sälen är ca 55 kilometer och till Trysil ca 35 kilometer.

Friytor
rekreation

Planområdet utgörs till stora delar av ett nyligen avverkat skogsområde. Det är kuperat och svårtillgängligt och bedöms endast ha en viss lokal betydelse som rekreativområde.

Det finns gott om naturmark i närområdet.

I anslutning till den befintliga handelsanläggningen, öster om riksvägen, finns en rastplats för trafikanter och gäster med bryggor för bad och båtar.

strandskydd

För Höljessjön gäller utökat strandskydd intill 150 meter från strandlinjen. Större delen av planområdet, liksom all befintlig bebyggelse och riksvägen, ligger inom strandskyddat område.

Strandskyddet syftar långsiktigt till att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Inom strandskyddat område får inte nya byggnader m.m. uppföras om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt eller om det väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- och växtarter. Dispens kan lämnas om särskilda skäl finns.

De befintliga bostadsbyggnaderna mellan riksvägen och Höljessjön ligger så nära strandlinjen att allemansrätten får sägas vara utsläckt.

När det gäller den befintliga handelsanläggningen ligger den lika nära vattnet men är mer allmän till sin karaktär. Här finns också en iordningställd rastplats för besökare i anslutning till strandområdet.

Bebyggelsen är i allt väsentligt tillkommen före 1975, innan det generella strandskyddets införande.

Höljessjön är en uppdämning av Klarälven. Den bildades när kraftverket i Höljes byggdes år 1962.

Sjön nyttjas av det rörliga friluftslivet och är kanske framförallt en populär sportfiskesjö.

Vattenområden

Höljessjön är starkt reglerad vilket i någon mån också begränsar nyttjandet.

Inom planområdet, i anslutning till befintlig handelsanläggning, finns en mindre flytbrygga för båtar och bad. Vidare finns en enklare gångbro på stolpverk som går ut till en liten ö i sjön.

Trafik

biltrafik

Riksväg 62 passerar genom planområdet. Den sträcker sig genom hela Värmland, från Karlstad i söder till norska gränsen i norr. På norska sidan byter vägen namn till riksvej 26.

Skyltad hastighet inom planområdet är idag 70 km/tim respektive 50 km/tim från handelsanläggningen och fram till gränsen.

I anslutning till planområdets södra gräns finns en skogsbilväg som sträcker sig inåt i området.

parkering	<p>Parkeringsbehovet för handelsverksamheten löses idag i anslutning till bebyggelsen mellan riksvägen och stranden.</p> <p>För bostadsbebyggelsen löses parkeringen inom den egna tomten.</p> <p>Torsby har tagit fram förslag till Riktlinjer för beräkning av bilplatsbehov. Riktlinjerna avser egentligen Torsby centrum. Här anges bl.a. behovstalet för <i>butiker</i> till 45 platser per 1 000 m² våningsyta.</p>
kollektivtrafik <i>buss</i>	<p>Buslinjen Långflon-Sysslebäck-Värnäs-Torsby trafiker området. Ändhållplatsen för linjen finns inom planområdet i direkt anslutning till handelsverksamheten. För resa till Torsby görs byte antingen i Syssebäck och Kristinefors eller i Värnäs, beroende på avgång.</p> <p>Måndag till fredag finns endast en fast avgång per dag, därtill kommer tre anropsstyrda avgångar. Lördag och söndag finns endast en anropsstyrd avgång per dag.</p> <p>Värmlandstrafik ansvarar för busstrafiken.</p>
<i>färdtjänst</i>	<p>Värmlandstrafik ansvarar även för färdtjänsten inom Torsby kommun. Färdtjänst är tillgängligt dygnet runt samtliga veckodagar.</p>
<i>varu-transporter</i>	<p>Den befintliga handelsverksamheten alstrar ett antal varutransporter. Inlastning sker idag från parkeringsytan framför bebyggelsen.</p> <p>Även busstrafiken ombesörjer en viss godstransport.</p>
gång- och cykeltrafik	<p>Det finns idag ingen separat gång- och cykelväg inom området.</p> <p>Gående, cyklister och mopedister är hänvisade till riksvägen.</p>

Störningar

buller

biltrafik

Riksväg 62 passerar genom planområdet. Trafiken uppmättes år 2006 till ca 540 fordon per årsmedeldygn vid gränsen och till knappt 180 fordon söder om Långflon. Andelen tung trafik var ca 5 procent. På den norska sidan uppmättes år 2005 ca 620 fordon per årsmedeldygn varav ca 8 procent var långa fordon (lastbilar och bussar).

Uppskattningsvis kommer idag en tredjedel av trafiken vid Långflon från den svenska sidan och två tredjedelar från den norska.

Riksväg 62 har en omfattande turisttrafik under vintermånaderna när skidanläggningen i Trysil är öppen. De trafikströmmar som genereras vid stugbytdagar är stora och dessa toppar speglas inte i siffrorna ovan.

Med tanke på den befintliga bebyggelsens närhet till vägen skulle trafikbullerstörningar kunna förekomma. Några sådana är dock inte kända.

Miljö kvalitetsmålet **God bebyggd miljö** har bl.a. ett delmål som avser buller. Här anges att antalet människor som utsätts för trafikbullerstörningar överstigande de riktvärden som riksdagen ställt sig bekom för buller i bostäder skall ha minskat med 5 % till år 2010 jämfört med år 1998.

Motsvarande regionala miljömål, beslutat av länsstyrelsen, har samma formulering.

Grundläggande riktvärden för trafikbuller finns angivna i **Infrastrukturpropositionen 1996/97:53**. Här anges följande vägledande riktvärden för god miljö kvalitet vad avser bostäder:

ekvivalent ljudnivå i bostadsrum högst 30 dBA,
maximal ljudnivå i bostadsrum nattetid högst 45 dBA,
ekvivalent ljudnivå utomhus vid fasad högst 55 dBA, och
maximal ljudnivå utomhus vid uteplats högst 70 dBA.

Riktvärden för andra lokaler än bostäder finns i viss omfattning angivna i Naturvårdsverkets utkast 5, 1991-11-06, av **BRÅD**. Här anges följande riktvärden för god miljö kvalitet:

ekvivalent ljudnivå för arbetslokaler (tyst verksamhet) högst 40 dBA, och
ekvivalent ljudnivå utomhus för arbetslokaler högst 65 dBA.

verksamheter

Några störningar från befintlig handelsverksamhet är inte kända. Det är kanske framförallt kringliggande bostäder som skulle kunna bullerstöras.

När det gäller verksamheter brukar riktvärdena för externt industribuller tillämpas. De finns formulerade i Naturvårdsverkets skrift **SNV RR 1978:5**. Häri anges att den högsta ekvivalenta ljudnivån, orsakad av externt industribuller, för områden med bostäder inte får överstiga:

50 dBA dagtid (kl. 07-18),
45 dBA kvällstid (kl. 18-22), och
40 dBA nattetid (kl. 22-07).

vibrationer	<p>Vibrationer från den tunga trafiken på riksvägen skulle kunna förekomma i viss omfattning inom området. Några sådana störningar är dock inte kända.</p> <p>Riktvärden från myndigheter finns endast för spårbunden trafik men saknas i övrigt utanför den direkta arbetsmiljön. Det finns dock en svensk standard SS 460 48 61, Mätning och riktlinjer för bedömning av komfort i byggnader, häri anges känseltröskeln till < 0,4 mm/s, måttlig störning till 0,4-1,0 mm/s och sannolik störning till >1,0 mm/s (vägd vibrationshastighet).</p>
elektromagnetiska fält	<p>Inom planområdet finns två elnätstationer som belastas med ca 10 kV. Kring sådana anläggningar alstras s.k. elektromagnetisk strålning i viss omfattning.</p> <p>Den magnetfältsnivå som inte bör överskridas för miljöer där människor stadigvarande vistas kan sättas till 0,2 µT utifrån den vägledning som utarbetats gemensamt av Arbetarskyddsstyrelsen, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och SSI angående försiktighetsprincipens tillämpning.</p>
farligt gods	<p>Riksväg 62, i det aktuella avsnittet, är inte transportväg för farligt gods.</p>
drivmedelsanläggning	<p>Inom planområdet, anslutning till övrig handelsverksamhet, ligger en drivmedelsanläggning. Avståndet till de närmast liggande bostadshusen är ca 60 meter.</p> <p>Kring drivmedelsanläggningar kan uppstå störningar och risker av olika slag. Det kan vara buller, avgaser, störande ljuskäglor från bilar, brandrisk m.m. I Boverkets allmänna råd 1995:5, Bättre plats för arbete, anges 100 meter som ett riktvärde för skyddsavstånd mellan bostäder och en drivmedelsanläggning.</p> <p>Även enligt rapporten Riskhänsyn vid ny bebyggelse, Länsstyrelsen i Stockholms län, anges för drivmedelsanläggningar med medelstor försäljningsvolym att risksituationen och olägenheterna för människor och miljö skall analyseras och bedömas inom ett avstånd av 100 meter. Ambitionen vid ny bebyggelse bör vara att hålla ett skyddsavstånd på 100 meter till bostäder. Personintensiva verksamheter bör inte lokaliseras närmare en drivmedelsanläggning än 50 meter, medan kontor och liknande bedöms kunna placeras intill 25 meter från.</p>
räddningstjänst	<p>Långflon ligger långt från närmaste bemannade brandstation. Räddningstjänsten i Torsby kommun har en station i Sysseleback som ligger ca 54 kilometer bort. Den beräknade insatstiden är mellan 30 och 40 minuter. Det innebär att verksamheter i Långflon måste ha en god beredskap själva och hålla den utrustning som behövs för ett tillfredsställande brandskydd. Räddningstjänsten har små möjligheter att begränsa en utbruten brand men kan möjligtvis medverka till att förhindra en brandspridning.</p> <p>Närmaste brandstyrka överhuvudtaget finns i Trysil på den norska sidan ca 35 kilometer bort. Även denna har dock lång insatstid och små möjligheter att begränsa en utbruten brand.</p>

**Teknisk
försörjning**

vatten	<p>Området ligger utanför det kommunala verksamhetsområdet för dricksvattenförsörjning.</p> <p>Vatten hämtas idag från egna brunnar.</p>
avlopp	<p>Det finns inget kommunalt avlopp inom området.</p> <p>Idag finns ett antal enskilda anläggningar. Kommunens miljöförvaltning gör bedömningen att samtliga anläggningar sannolikt är undermåliga och anser att möjligheten till en gemensam avloppsanläggning skall utredas i samband med planarbetet.</p>
dagvatten	<p>Det finns inget kommunalt dagvattennät inom området.</p> <p>Dagvattnet omhändertas idag lokalt genom markinfiltration och bortledning i något fall.</p>
värme	<p>Uppvärmning sker idag via egna anläggningar.</p>
el	<p>El finns framdraget till området.</p> <p>Inom planområdet finns idag två elnätstationer.</p> <p>Fortum är nätägare.</p>
tele, data	<p>Teleledningar, i viss omfattning, finns framdragna till området.</p> <p>Något separat datanät finns dock inte.</p>
avfall	<p>Avfallshantering sker enligt kommunens renhållningsordning och avfallsplan.</p> <p>Närmaste återvinningscentral och återvinningsstation finns i Sysseleback. Avståndet dit är ca 54 kilometer.</p>

FÖRÄNDRINGAR

Natur

mark

Den sumpskog som fanns inom planområdet är till största delen avverkad. Marken kommer att behöva tas anspråk vid utbyggnaden av området. Området behöver då fyllas ut eftersom det utgörs av en sänka. Även grundvattennivån kan behöva sänkas och den befintliga bäcken kulverteras eller ledas om.

Det här är åtgärder, s.k. vattenverksamhet, för vilka gäller tillstånds- och anmälningsplikt enligt 11 kap. miljöbalken.

topografi

Den nya bebyggelsen kommer att lokaliseras till det relativt starkt kuperade området väster om riksvägen. Plangenomförandet kommer i detta avsnitt att innebära relativt stora förändringar av marknivåerna för att området skall bli byggbart och för att klara tillgängligheten.

Preliminär basnivå för den nya handelsetableringen har satts till ca +321 meter (RH 70), dvs. ca 15 meter högre än nivån nere kring riksvägen. Den nya nivån ges bl.a. av den massbalansberäkning som gjorts för området. Projektet kommer så långt möjligt att eftersträva balans av massorna.

Inom planområdet i övrigt behålls i stort befintliga marknivåer.

I anslutning till den nya parkeringsytan nere vid riksvägen kommer dock en viss utfyllnad av ett låglänt område att behöva ske.

landskapsbild

Landskapsbilden i stort kommer inte på något avgörande sätt att påverkas av ett plangenomförande. Lokalt kommer givetvis förändringen att upplevas då ett skogsområde ersätts med bebyggelse och öppna ytor för parkering och vägar.

Nyexploateringsläge på en höjd kommer också att göra anläggningen synlig i landskapet, bl.a. från riksvägen, Höljessjön och viss omfattning även från den norska sidan.

vegetation

Skogen inom nyexploateringsområdet har till stor del redan avverkats. Även den kvarvarande vegetationen kommer i allt väsentligt att försvinna inom kvartersmarken och i viss omfattning ersättas av planteringar.

Inom det som i planen redovisas som naturmark kommer den naturliga vegetationen dock att vara kvar. Här kommer även träd att tillåtas komma upp.

Skall kompletteringar göras bör växtmaterial väljas som naturligt hör hemma i området.

Öster om riksvägen, i anslutning till befintlig bebyggelse, kommer vegetationen i princip att lämnas orörd.

geotekniska-förhållanden	<p>Enligt den översiktliga PM:n geoteknik bedöms lätta byggnader (1-2 våningar) kunna grundläggas med platta på mark. Detta fordrar att torv och vegetationsjordlager schaktas bort och ersätts med packad fyllning.</p> <p>Byggnader bör grundläggas på tjälffritt djup med kapillärbrytande grundläggingsmaterial eller frostisolerats. Tjälffritt djup ligger på två meter. På torvmarken bör före bebyggandet endera grundvattenytan sänkas med dränering eller uppfyllnad ske.</p> <p>Kunskaperna om de geotekniska förhållandena bedöms tillräckliga för planskedet. Mer detaljerade underökningar kommer att göras när byggnadernas markbelastning och placering är helt kända.</p> <p>I samband med bygglovsprövningar kommer krav att ställas på mer objektsanpassade undersökningar.</p>
markradon	<p>Mot bakgrund av att området klassas som ett normalriskområde för radon har i planen införts bestämmelse om att byggnader skall uppföras i radonskyddande utförande.</p>
stabilitet	<p>Inga särskilda åtgärder bedöms behöva vidtas med hänsyn till stabiliteten i området.</p>
förorenad mark	<p>Planen förutsätter att den befintliga bensinstationen flyttas och ges en ny lokalisering väster om riksvägen. Det gamla området redovisas i planen som kvartersmark för handel, kontor, restaurang och hotell. Innan en sådan ändrad användning är möjlig måste marken undersökas för att säkerställa att den inte är förorenad.</p> <p>I planen har därför införts en administrativ planbestämmelse om att bygglov för ändrad markanvändning inte får ges innan marken undersökts och vid behov sanerats ner till en nivå som möjliggör den önskade markanvändningen. Det gäller området mellan riksvägen och den befintliga handelsanläggningen enligt markering på plankartan.</p> <p>Generellt gäller att om det skulle upptäckas markföroreningar eller misstänkta markföroreningar skall kontakt tas med tillsynsmyndigheten, det vill säga miljö- och byggnadsnämnden, för samråd om hur hantering och sanering av schaktmassor skall ske.</p>
höga vattenstånd	<p>Höljesdammen klarar idag ett flöde på 1 200 m³/s innan dämning uppstår. Det motsvarar minst ett 500-årsflöde.</p> <p>I princip all befintlig bebyggelse ligger idag på nivån +306,0 meter (RH 70) eller högre, dvs. ca två meter högre än dämningensgränsen.</p> <p>Bedömningen görs att dämningensgränsen på +304,35 bör klaras med marginal för de nya anläggningar som etableras inom området. Marginalen behövs för högre vattenstånd på grund av vind och vågor samt eventuell överfyllnad av dammen.</p> <p>I planen har därför införts bestämmelse om att även ny bebyggelse skall ha en lägsta nivå på färdigt golv på minst +306,0 meter (RH 70).</p>

fornlämningar Alla fornlämningar, såväl kända som okända, är skyddade enligt kulturminneslagens bestämmelser.

Skulle det i samband med exploatering eller andra arbeten påträffas fornlämningar eller misstänkta fornlämningar skall kontakt tas med tillsynsmyndigheten, dvs. länsstyrelsen.

Verksamheter

Nyexploateringsområdet väster om riksvägen kommer till allra största delen att användas för handelsverksamhet. Här ges möjlighet att till skapa ytterligare 14 000 m² handelsyta.

Handel är ett begrepp som omfattar alla slag av köp och försäljning av varor och tjänster för allmänheten. Handeln kan äga rum i småbutiker eller stora varuhus, inomhus eller utomhus, med eller utan biltillgänglighet osv. Till handel räknas även service och hantverk av olika slag, t.ex. skomakeri, bank, post, resebyrå, fastighetsförmedling och restaurang. Andra kontorslokaler än de som hör till handelsverksamheten ingår inte.

För ett område i sydväst kompletteras användningsbestämmelsen *handel* även med *bilverkstad*.

Med *bilverkstad* menas här bilreparation, däckverkstad, försäljning av bilar, tillbehör och liknande. I begreppet, så som det definierats här ingår dock inte försäljning av drivmedel eller omlackeringsverksamhet.

Nere vid riksvägen finns byggrätt för en drivmedelsanläggning. Den befintliga anläggningen, som idag finns öster om riksvägen i direkt anslutning till den befintliga handelsverksamheten, skall omlokaliseras hit. Läget bedöms mer strategiskt. Det ligger med större skyddsavstånd till annan verksamhet och ger god tillgänglighet för såväl kunder som tankfordon.

Del av det nya handelskvarteret har getts särskild egenskapsbestämelse. I anslutning till den nya drivmedelsanläggningen reserveras en yta i planen som parkering för den befintliga handelsetableringen öster om riksvägen.

Den befintliga handels- och restaurangverksamheten öster om riksvägen bekräftas i planen. Användningsbestämmelsen *handel* och *kontor* möjliggör även restaurang- och hotellverksamhet om det skulle bli aktuellt.

Här kommer alltså troligtvis att finnas en kombination av verksamheter där exempelvis bottenvåningen kan användas som restaurang/café eller handel i någon omfattning medan övervåningen kan nyttjas som kontor, övernattningsrum eller motsvarande. Den huvudsakliga handelsverksamheten kommer dock att vara förlagd till nyexploateringsområdet väster om riksvägen.

Befintlig bostadsverksamhet, som är förlagd till båda sidor av riksvägen, bekräftas i planen.

Med *bostäder* menas även bostadskomplement av olika slag. Boendet skall vara verksamhetens huvudsyfte och dessutom ha varaktig karaktär. I begreppet bostäder ingår fritidshus, både helägda och s.k. andels-hus samt genomgångsbostäder, grupp-bostäder och träningsbostäder även om boendet kräver ständig tillsyn av personal. Däremot ingår inte hotell och vandrarhem som är avsedda för tillfällig övernattnig.

Befintliga och nya tekniska byggnader som elnätstationer, reningsverk och liknande bekräftas i planen.

Generellt gäller att verksamheterna inom planområdet skall anpassas till ett uthålligt system som ger så liten påverkan på människor och miljö som möjligt.

Bebyggelse

Planen innehåller få utformnings- eller utseendebestämmelser.

När det gäller exploateringsgraden anges den för verksamheterna som en största bruttoarea i m² ovan mark och för bostadshusen som en största byggnadsarea i procent av tomtarean.

Bruttoarean är den sammanlagda arean av varje våningsplan i varje byggnad begränsad av omslutande byggnadsdelars utsida. Här räknas även olika komplementbyggnader in.

Med byggnadsarea menas den arean byggnaderna upptar på marken och avser all bebyggelse, dvs. även olika bostadskomplement såsom förråd, garage och liknande.

Planen är så utformad att området närmast riksvägen inte får bebyggas.

För befintlig bostadsbebyggelse följs zonen som inte får bebyggas av ett område som bara får bebyggas med uthus, garage och liknande. För den norra bostadsgruppen innebär det att ingen ny bostadsbebyggelse kan placeras närmare riksvägens mitt än 30 meter, dvs. det avstånd som krävs för att klara de gällande riktvärdena för vägtrafikbuller. För den södra bostadsgruppen är detta avstånd något mindre vilket kompenseras av en bestämmelse om att bullerplank skall sättas upp.

När det gäller bebyggelsens placering regleras detta i stor utsträckning av de begränsningar av markens bebyggande som införts i planen. Där så inte är fallet har bestämmelse införts om att byggnader skall placeras minst 4,5 meter från tomtgräns.

Bebyggelsens höjd är reglerad i planen. När det gäller den nya bebyggelsen är bestämmelsen formulerad som en högsta byggnadshöjd i meter. Höjden 10,0 meter är satt utifrån möjligheten att uppföra rationella byggnader med hög flexibilitet i användningen. Utifrån landskapsbildsynpunkt bedöms inte själva byggnadshöjden vara av någon avgörande betydelse.

För befintlig bebyggelse anges ett högsta våningsantal. Det bekräftar befintlig höjd i några fall och möjliggör en påbyggnad med en våning i andra.

Som våning räknas, förutom normala våningsplan, även vind där bostadsrum eller annan lokal kan inredas, om den beräknade byggnadshöjden är mer än 0,7 meter högre än nivån för vindsbjälklagets översida, och källare om golvet översida i våningen närmast ovanför ligger mer än 1,5 meter över markens medelnivå invid byggnaden (9 § PBF).

Byggnadshöjden enligt ovan räknas till skärningen mellan fasadplanet och ett plan som med 45 graders lutning inåt byggnaden berör byggnadens tak. Höjden beräknas från markens medelnivå invid byggnaden.

Det bedöms angeläget att den nya handelsbebyggelsen utformas med omsorg med hänsyn till det speciella läget vid riksgränsen, den upphöjda placering som gör den synlig i landskapet och utsikten över Höljessjön med omgivande vildmark.

Vid val av fasadmaterial känns det naturligt att knyta an till det material som i hög grad dominerar och präglar området, dvs. trä. När det gäller utvändigt färgsättning kan traditionella kulörer vara att föredra.

I planen har därför införts bestämmelser för bebyggelsen som anger att fasader skall vara av trä samt att utformningen i övrigt skall ske med särskild hänsyn till det exponerade läget i anslutning till riksgränsen.

tillgänglighet

Arbetslokaler eller lokaler till vilka allmänheten har tillträde skall vara utförda på sådant sätt att de kan användas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Bestämmelserna gäller inte de arbetslokaler där det är obefogat med hänsyn till arten av den verksamhet för vilken lokalerna är avsedda

Bostäder och tillhörande tomter skall i princip utformas så att de medger tillgänglighet för personer med funktionshinder. Om det är befogat med hänsyn till terrängen behöver inte kravet på tillgänglighet till byggnaden uppfyllas när det gäller en- och tvåbostadshus.

Service

samhällelig

Ett plangenomförande bedöms inte komma att ställa några direkta krav på ytterligare samhällsservice.

kommersiell

Det är en önskan om att kunna utveckla den kommersiella gränshandeln som initierat planläggningen.

Ett plangenomförande kommer därför att utveckla och stärka handeln i gränsområdet.

Friytor

rekreation

Ett skogsområde kommer att tas i anspråk för handelsverksamhet. Det ingår i ett större område som är av riksintresse med hänsyn till turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen. Just det nu berörda området bedöms dock framförallt ha en viss lokal betydelse som rekreativområde.

Tillgången till naturmark för rekreation är mycket god inom området. Möjlighet att passera vid sidan av eller genom anläggningarna för att nå omgivande naturmark kommer att finnas.

Centralt inom området, på båda sidor om riksvägen, finns naturmarksstråk som bl.a. gör det möjligt att nå stranden på allmän platsmark.

Det finns i planen också ett naturmarksområde som skall fungera som en slags skyddszon mellan det nya handelsområdet och de befintliga enbostadshusen i norr.

Även den lilla ön som ligger utanför befintlig handelsanläggning och som nås via en gångbro ingår i planområdet och har redovisats som naturmark. För att trygga området som allmänt tillgängligt har i planen införts en bestämmelse om att en passage över kvartersmarken skall hållas tillgänglig för allmän gångtrafik.

Med naturmark menas icke anlagd mark. Den skall alltså behålla sin naturmarkskaraktär. Skötseln skall anpassas till områdets naturmiljövärden och inskränker sig vanligtvis till städning och eventuellt viss buskröjning.

strandskydd I planen föreslås att strandskyddet upphävs för kvartersmarken och vägområdet medan det kvarstår för naturmarken och vattenområdena.

Som särskilt skäl för upphävandet kan anges, när det gäller de berörda delarna öster om riksvägen, att allemansrätten är att betrakta som utsläckt. Inom de berörda fastigheterna har strandområdena redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att de saknar betydelse för strandskyddets syften.

När det gäller den berörda kvartersmarken väster om riksvägen kan som särskilt skäl för ett upphävande anges att den delen är väl avskild från strandlinjen genom riksvägen och i viss omfattning även av bebyggelse. Strandskyddets syften bedöms inte heller här påverkas, dvs. djur- och växtlivet påverkas inte på ett oacceptabelt sätt och allmänhetens tillgång till strandområdet försämras inte.

Strandskyddet kommer att hanteras enligt den lagstiftning som gällde före 2009-07-01 varför en separat ansökan om upphävande av strandskyddet kommer att skickas till länsstyrelsen innan planen antas.

Vattenområden Planen omfattar även till del vattenområde i Höljessjön. Här bekräftas i stort den pågående användningen. Möjligheten att anordna bryggor utanför den befintliga handelsanläggningen har dock utökats till sin utbredning längs stranden.

Fortum Älvkraft i Värmland AB, som utvinnet vattenkraft och bedriver tillståndsgiven vattenverksamhet i form av Höljes kraftverk och reglering av Höljessjön, äger större delen av det aktuella vattenområdet. Anordnandet av bryggor förutsätter därför att verksamhetsutövaren förvärvar rådgivning över berört vattenområde.

Vidare måste anläggningar utformas på sådant sätt att inte problem med drivgods som kan skada damm och kraftverk uppstår vid extrema vädersituationer

Att anordna bryggor och liknande kan vara s.k. vattenverksamhet som är tillstånds- och anmälningspliktig enligt 11 kap. miljöbalken.

Trafik

biltrafik

Det har gjorts en trafikutredning av Vectura, daterad 2010-02-01. Här har bl.a. den förväntade trafikmängden inom området beräknats. Trafiken norr om avfarten till handelsanläggningen beräknas till 2 540 fordon per årsmedeldygn och söder om till 640 fordon. Siffrorna baserar sig på en fullt utbyggd anläggning. Uppräkning har skett för trafikprognosår 2030. Av den trafik som handelsområdet genererar antas ca 5 % komma från den svenska sidan och ca 95 % från den norska.

Enligt gjorda kapacitetsberäkningar kan ett vägskäl, med de trafikströmmar som handelsanläggningen bedöms generera, utformas som ett s.k. enkelt vägskäl med kanalisation. Det motsvarar god standard och kommer även att klara en framtida expansion av handelsområdet.

En alternativ utformning är med ett separat körfält för vänstersvängande trafik. Utformningen minskar risken för stopp på riksväg 62 i nord-sydlig riktning vid en hög trafikbelastning in mot handelsområdet. Det bedöms dock varken krävas ur ett framkomlighetsperspektiv eller bli samhälls-ekonomiskt lönsamt.

I planen har dock vägområdets getts en sådan bredd att även en sådan lösning med separat vänstersvängfält ryms om det skulle bli aktuellt i en framtid.

Handelsanläggningen kommer att utformas med två infarter. Det ger den bästa tillgängligheten till området och bedöms endast marginellt påverka framkomligheten på riksvägen.

Genom att förlägga besöksinfarten till den norra anslutningen kommer trafikströmmen från den norska sidan att orsaka minst konflikt med övriga trafikströmmar. Utfarten från området föreslås vid den södra anslutningen. Godstransporter från den svenska sidan bör ledas in via den södra anslutningen för att inte påverka framkomligheten vid den norra anslutningen.

Utifrån vägmiljön föreslås en hastighetsbegränsning till 40 km/tim genom Långflon. Begränsningen bör börja ca hundra meter innan det södra vägskälet och fortsätta fram till riksgränsen.

För att säkerställa en god efterlevnad av den skyltade hastigheten bör hastighetsreducerande åtgärder vidtas. Fartgupp och chikaner bedöms inte vara acceptabla alternativ utifrån vägens funktion. Istället bör automatiska trafikkameror sättas upp i närheten av den norra anslutningen och gångpassagen över riksvägen.

För åtgärder som berör riksväg 62 skall särskilt avtal tecknas mellan kommunen och Trafikverket innan planen antas. Avtalet skall klargöra ansvarsfördelningen för byggande, drift m.m.

parkering

Etableringen av ett större handelsområde ger upphov till ett utökat parkeringsbehov. Planen möjliggör anläggandet av tillräckligt många parkeringsplatser vid en fullt utnyttjad byggrätt, varav ca 100 platser nedanför höjden i anslutning till riksvägen. Dessa är primärt en resurs för den handelsetablering som idag finns öster om riksvägen och som kommer att finnas kvar men troligtvis med ett något förändrat innehåll.

Öster om vägen kommer endast ett mindre antal personalparkeringar eller motsvarande att finnas kvar efter ett plangenomförande.

Det ungefärliga parkeringsbehovet för en fullt utbyggd anläggning bedöms bli ca 600 platser om man utgår från behovstalen som tagits fram för Torsby centrum. Den slutliga bedömningen kommer att göras i samband med bygglovsprövningen.

kollektivtrafik

En utveckling av handelsområdet vid Långflon ger kollektivtrafiken ett bättre underlag. Förutsättningarna för en utökad turtäthet bör tas upp till diskussion med Värmlandstrafik.

Utrymme för hållplatser finns inom redovisat vägområde. Möjlighet att vända bussarna kommer att finnas i anslutning till den nya parkeringsplatsen omedelbart väster om riksvägen.

Arbetet med att utveckla kollektivtrafiken till ett attraktivt alternativt är angeläget av flera olika skäl. Det ökar jämställdheten, trafiksäkerheten och minskar miljöbelastningen. Ett ökat kollektivt resande är en förutsättning för att vi skall klara uppsatta miljömål.

varustransporter

Den föreslagna utökningen av handelsområdet kommer att ge upphov till betydligt fler varustransporter. De kommer i allt väsentligt från söder, dvs. från Sverige.

Varustransporterna till den nya handelsetableringen väster om riksvägen bör tas in via den södra infarten och ske i en enkelriktad slinga med inlastning i byggnadens östra fasad i ett nedre plan. Viss inlastning, för de innerst liggande verksamheterna, kan komma att ske från en högre nivå.

Bensinstationen kommer i princip att försörjas på samma sätt men i en östligare, lägre liggande, slinga.

För den befintliga etableringen, öster om riksvägen, kommer ingen förändring att ske. Inlastning kommer även fortsättningsvis att ske på sätt som idag. Varustransporterna hit bedöms dock i fortsättningen bli begränsade.

gång- och cykeltrafik

Det kommer att finnas ett behov av att kunna röra sig inom området till fots på ett trafiksäkert sätt.

Det kommer att finnas en parkering väster om riksvägen som skall försörja funktioner öster om. Det kräver att en trafiksäker gångpassage över riksvägen ordnas.

Enligt trafikutredningen föreslås att en gångväg anläggs som förbinder parkeringen med målpunkten på andra sidan. Passagen av riksvägen kan ske i plan men bör lokaliseras söder om det norra vägskälet. Det ger bara en enda passage över trafikerad väg och minskar känslan av omväg för de gående.

För att skapa en säker passage över riksvägen föreslås, förutom hastighetsbegränsning, att en refug byggs mellan körfälten. Bredden på refugen bör vara minst två meter.

Gångvägen säkerställs i planen

Det kommer också att finnas behov av att röra till fots inom kvartersmarken, bl.a. att kunna ta sig från den nedre parkeringen upp till den nya handelsanläggningen utan behöva ta med sig bilen. Detta bör beaktas i den fortsatta projekteringen.

Störningar

buller

biltrafik

Det har gjorts en bullerutredning av Vectura, daterade 2010-02-01. Beräkningarna visar att ett plangenomförande bedöms alstra ytterligare ca 2 100 fordon per årsmedeldygn. Beräkningen baserar sig på en fullt utbyggd anläggning och uppräknig har skett för trafikprognosår 2030.

Riktvärdet för ekvivalent ljudnivå klaras på avståndet 14 meter från riksvägens mitt norr om besöksinfarten till den nya handelsanläggningen, på avståndet 4 meter söder om och på avståndet 12 meter från den norra infartsvägens mitt. Riktvärdet för maximal ljudnivå klaras på avståndet 30 meter från vägmitt i alla tre fallen.

Det innebär att ekvivalentnivåerna, även efter en utbyggnad, klaras för alla de befintliga bostadshusen medan maximalnivåerna överskrids för de två bostadshusen i söder. Här överskrids dock maximalvärdena redan idag. Maximalnivån, så som den är formulerad i Infrastrukturpropositionen, avser uteplats i anslutning till bostad. Möjlighet till uteplatser på den betydligt mindre bullerutsatta sjösidan finns dock. Här görs bedömningen att gällande riktvärden klaras.

För de tre norra bostadsfastigheterna har planen utformats så att ingen ny bostadsdel kan placeras närmare vägmitt än 30 meter.

För de två bostadsfastigheter i söder anges i planen att bullerplank skall uppföras. Det förbättrar bullersituationen och möjliggör uteplatser även på den västra sidan.

Planket skall uppföras till ca två meters höjd och förses med täta grindar vid infarterna. Planket skall utformas i samråd med Trafikverket med tanke på närheten till riksvägen och trafiksäkerheten.

Planket kommer i ett strategiskt läge och bör därför utformas med omsorg. Ett enkelt plank av trä målat med Falu rödfärg skulle passa in i sammanhanget.

För kvarteret öster om riksvägen möjliggör planen att även hotell eller motsvarande får anordnas. För hotell tillämpas normalt bullerriktvärdena för bostäder. Det är då framförallt inomhusvärdena som är aktuella.

Byggrätten ligger så långt från vägen att inomhusvärdena skall klaras med normal fasadutformning. Det har dock ändå bedömts angeläget att uppmärksamma problematiken och därför har i planen införts bestämmelse om att den högsta bullernivån inomhus inte får överstiga 30 dBA ekvivalent ljudnivå och 45 dBA maximal ljudnivå nattetid för övernattningsrum.

verksamheter

Kring handelsverksamheter kan alstras störningar av olika slag såsom buller från besöks trafik, varutransporter, fläktar och liknande.

Mot bakgrund av detta har, för att trygga en god miljö kvalitet, i planen införts en bestämmelse för verksamheterna om att gällande rikt värden för externt industribuller skall uppfyllas.

I det aktuella fallet är det bostäder som kan störas. Då gäller att den ekvivalenta ljudnivån dagtid vid kvartersgräns inte får överstiga 50 dBA, kvällstid 45 dBA och nattetid 40 dBA.

vibrationer

Markens beskaffenhet och trafikens hastighet blir sådan att risken för störande vibrationer bedöms som mycket liten.

elektromagnetiska fält

Avståndet mellan elnätstationerna och lokaler där personer stadigvarande kommer att vistas blir så stort att risken för skadlig s.k. elektromagnetisk strålning bedöms som obefintlig.

reningsverk

För att omhänderta spillvattnet på betryggande sätt krävs att ett minireningsverk uppförs. Det skall dimensioneras för att kunna ta hand om spillvattnet från handelsanläggningen och bostäderna i området. Storleken motsvarar ett reningsverk för ca 30 hushåll.

Kring ett reningsverk kan uppstå störningar av olika slag framför allt lukt och buller. I Boverkets allmänna råd 1995:5, **Bättre plats för arbete**, anges rikt värden för skyddsavstånd när det gäller stora avloppsreningsverk. Ett minireningsverk bedöms vara mer att likna vid en pumpstation när det gäller behov av skyddsavstånd och då gäller 50 meter till bostäder.

Minireningsverket har förlagts i anslutning till ett naturområde i planområdets södra del. Avståndet till närmaste bostadshus blir ca 100 meter. På detta avstånd bedöms risken för störningar som liten.

drivmedelsanläggning

Ett nytt läge för drivmedelsanläggningen har lagts ut i planen. Platsen ligger i anslutning till den parkering som skall betjäna området öster om riksvägen.

Avståndet till närmaste bostadshus är ca 100 meter. Några särskilda skyddsåtgärder bedöms därför inte behöva vidtas.

bilverkstad En del av handelsytan väster om riksvägen möjliggör också att en bilverkstad eller motsvarande uppförs. Användningen har preciserats till att inte omfatta försäljning av drivmedel och lackering. Kring en sådan anläggning kan ändå uppstå störningar av olika slag bl.a. lukt och buller.

I Boverkets allmänna råd 1995:5, **Bättre plats för arbete**, anges riktvärdet för skyddsavstånd till en bilverkstad till 50 meter. I det aktuella fallet är avståndet till närmaste bostadshus ca 140 meter.

Några särskilda åtgärder i övrigt bedöms inte behöva vidtas.

räddningstjänst Räddningstjänstaspekterna måste beaktas med särskild omsorg vid utformningen av handelsanläggningen med tanke på räddningstjänstens insatstid.

Det är framför allt personsäkerheten vid utrymning i händelse av brand som måste uppmärksammas.

I planen har införts en allmänt formulerad bestämmelse om att särskild hänsyn skall tas till räddningstjänstens långa insatstid i händelse av brand. Vidare har plats reserverats för en sprinklerbassäng.

Hur brandsäkerheten kommer att lösas i detalj kommer att utredas i den fortsatta processen och bevakas i samband med bygglovsprövningar.

störande ljus Inom planområdet finns en blandning av bostäder och verksamheter. Med den ökade trafik som den planerade handelsanläggningen kan antas alstra ökar risken för att bostäderna kan komma att störas av bilar- nas ljuskäglor. Risken bedöms störst i anslutning till anläggningens infarter.

Det är framförallt i anslutning till den södra infarten där två bostadshus är lokaliserade mitt emot infartsvägen. Här har dock i planen införts en bestämmelse om att bullerplank skall uppföras. Planket kommer alltså i sammanhanget att få dubbla funktioner och även fungera som ljusavskärmare.

Risken för störande ljus bör även uppmärksammas i samband med placering och belysning av skyltar.

Teknisk försörjning vatten

Det har gjorts en VA-utredning av Vectura, daterad 2010-02-05.

Där konstateras att befintlig dricksvattenförsörjning måste kompletteras. Här föreslås att en djupborrad brunn anläggs.

Ett alternativ är att försörja hela anläggningen med vatten från en ny brunn placerad ovanför handelsanläggningen, på behörigt avstånd från avloppsanläggningar och bränslehantering. Ett magasin rymmande upp till ett dygns förbrukning förläggs under mark i anslutning till borrhålet. Ett annat alternativ är att befintlig brunn vid den nuvarande handelsanläggningen behålls men kompletteras med en ny brunn och ett dygnsmagasin ovanför den nya handelsanläggningen.

För att höja anläggningens driftsäkerhet kan i så fall även befintlig brunn kopplas till det nya magasinet.

Ett vattenmagasin om ca 20 m³ bedöms vara tillräckligt för själva dricksvattenförsörjningen, därtill kommer vattenförsörjningsbehovet för en eventuell sprinkleranläggning.

Uttag av dricksvatten är sådan vattenverksamhet som är tillstånds- och anmälningspliktig enligt 11 kap. miljöbalken.

avlopp

VA-utredningen föreslår att ett minireningsverk av storleken motsvarande ca 30 hushåll anläggs.

Med hänsyn till att Höljessjön nyttjas för bad bör reningsverket uppfylla villkoren för utmärkt badvattenkvalitet. Minireningsverket föreslås placeras i anslutning till den lilla sjön i södra delen av planområdet. Plats har reserverats i planen.

Vattnet leds med självfall till avloppsreningsverket. Inget dagvatten ansluts till spillvattennätet och samtliga ledningsskarvar bör svetsas så att systemet inte påverkas av nederbörd.

dagvatten

VA-utredningen föreslår även hur dagvattnet inom området skall hanteras.

Parkeringsytorna föreslås avvattnas via rännstensbrunnar kopplade till dagvattenledning. Dagvattnet tas om hand i en våt sedimenteringsdamm med dämt utlopp för oljeavskiljning. Dammarna ger även en flödesutjämning vid kraftiga regn. Från dammarna leds renat dagvatten i öppna diken ner mot den mindre sjö som finns i planområdets södra del. Sjön kommunicerar med Höljessjön via en vägtrumma. Det är viktigt att säkerställa att trummans dimension är tillräcklig.

Dammarna kan utformas så att de berikar miljön.

Vatten från taktor kan tas om hand separat via utkastare till egna diken eller tillåtas perkulera ner i marken lokalt.

Dagvattnet från bensinstationsområdet leds till en sand/slam-avskiljare som leder vattnet vidare till en bensin/olje-avskiljare. Avskilt vatten leds sedan via parkeringens ledningssystem och sedimenteringsdamm ut i sjön.

värme

Uppvärmningen kommer även fortsättningsvis att ske genom egna anläggningar.

Miljö kvalitetsmålet **God bebyggd miljö** har bl.a. ett delmål om energianvändning m.m. i byggnader. Det regionala miljömålet, beslutat av länsstyrelsen, innebär att miljöbelastningen från energianvändningen i bostäder och lokaler skall minska och vara lägre år 2010 än år 1995. Detta skall bl.a. ske genom att den totala energianvändningen effektiviseras för att på lång sikt minska samt att andelen energi från förnybara energikällor ökar.

Bebyggelsen inom planområdet bör därför ges långsiktigt hållbara energilösningar.

el	Anslutning kommer, efter komplettering, att ske till befintligt ledningsnät.
tele, data	Anslutning kommer, efter komplettering, att ske till befintligt ledningsnät.
avfall	Avfallshanteringen kommer att ske enligt kommunens renhållningsordning och avfallsplan.

Administrativa frågor

genomförandetid	Genomförandetiden är satt till tio (10) år från den dag planen vunnit laga kraft.
huvudmannaskap	Kommunen är inte huvudman för allmänna platser. Trafikverket är väghållare för riksväg 62.

Konsekvenser av planens genomförande

Plangenomförandet innebär att ett ca åtta hektar stort skogsområde tas i anspråk för ny bebyggelse. Det innebär givetvis lokalt stora visuella förändringar som kommer att uppfattas av såväl de boende i området som de som passerar på riksvägen eller ute på Höljessjön.

Området har nyligen avverkats och är stark kuperat. Det innebär att en rätt omfattande omfördelning av massor måste ske för att möjliggöra uppförandet av bebyggelse och anläggandet vägar och parkeringsplatser. Under utbyggnadstiden kommer störningar från sprängningar och byggtrafik att förekomma.

Skogsområdet som berörs av nyexploateringen bedöms inte ha några stora naturmiljövärden och inte heller vara särskilt viktigt för det rörliga friluftslivet.

Den befintliga bebyggelsen längs riksvägen, dvs. bostadshusen och den befintliga bebyggelsen tillhörande Långflons gränshandel, kommer att bekräftas i planen.

En tanke är att den befintliga strandnära handelsbebyggelsen mer skall inriktas på service för trafikanterna, som exempelvis café, restaurang, övernattningsmöjligheter och liknande medan den mer renodlade handelsverksamheten i huvudsak flyttar till andra sidan vägen.

All parkering kommer att ordnas väster om riksvägen. Ambitionen har varit att förlägga dessa parkeringsytor till områden där påverkan på kringboende blir så liten som möjligt.

En utveckling av föreslagen omfattning innebär med nödvändighet att trafikbelastningen totalt sett kommer att öka. Trafikflödet i området är idag litet så ökningen kommer att upplevas som relativt omfattande. Det kommer inte bara att påverka närmiljön utan även grannkommunerna i viss omfattning. I det här fallet kanske framförallt Trysil kommune på den norska sidan eftersom ca 95 % besökarna beräknas komma från Norge.

Lokala konsekvenser i form av trafikbuller och andra störningar kommer att märkas för de boende i Långflon och längs väg 26 i Norge. Trafikmängden totalt sett blir dock inte så omfattande att gällande riktvärden för vägtrafikbuller kommer att överskridas i högre utsträckning än idag. Trafikökningen kan givetvis ändå upplevas som störande av de berörda. Med hjälp av förebyggande insatser bör dock sådana störningar kunna begränsas till en acceptabel nivå.

Plangenomförandet innebär att gränshandeln, i ett i övrigt genuint glesbygdsområde, ges möjlighet att utvecklas. Det kan på sikt ha stor betydelse för Långflon likväl som för Torsby kommun och hela norra Värmland. Det ökar området attraktivitet genom en allmänt högre servicenivå, men ger även ett antal arbetstillfällen, inte minst under utbyggnadstiden.

Handelsetableringen beräknas hämta ca 95 % av sitt kundunderlag från den norska sidan. Det kan givetvis påverka det regionala handelsmönstret även i de norska grannkommunerna. Gränshandel är dock ett sedan länge etablerat fenomen som drar nytta av skillnaden i penningvärde, moms, skatter och annat som påverkar priset på en vara. Hur stor pris-skillnaden är mellan länderna avgör gränshandels omfattning. På vilken sida om gränsen anläggningarna hamnar styrs därför ytterst av ländernas ekonomiska utveckling och den politik landet för. I just det här fallet ligger anläggningen i Sverige och kommer troligtvis huvudsakligen att besökas av norska kunder. För inte så många år sedan var förhållandet det motsatta.

En arbetsplats av planerad storlek kommer på sikt även att ställa krav på någon form av lokalt boende. Kommunen är medveten om detta och kommer att hantera frågan i sin nya kommunövergripande översiktsplan som är under utarbetande.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Vid upprättandet av planen har stadsarkitekt Torbjörn Almroth och teknisk chef Jan Esping medverkat.

2010-06-07

Jan Erik Engström
arkitekt SAR/MSA